

Oslavy Mezinárodního dne archivů v archivech ČR

Již několik let vstupují do našeho života oblíbené muzejní noci a je připomínán Mezinárodní den muzeí, ale již méně je známo, že podobný den patří i archivům: Mezinárodní den archivů je již několik let slaven 9. června. A podobně jako v případě muzeí, i archivy při příležitosti svého mezinárodní dne otevírají své brány a zvou návštěvníky na své nejrůznější akce, aby jim ukázaly bohatství historických dokumentů, jež tvoří nedílnou součást kulturního dědictví společnosti, a připomněly nezastupitelné místo a význam, který archivům přísluší.

Archivy patří mezi vůbec nejstarší a nejvýznamnější tzv. paměťové instituce: již nejstarší civilizace dbaly o uchovávání důležitých dokumentů a vytvářely archivy nejrůznějšího rozsahu. Během staletí se vytvořily celé sítě archivů různých druhů a stupňů, v nichž je uchováváno rozsáhlé množství nejrůznějších dokumentů významných z vědeckého, kulturního, ale i z hospodářského, právního a administrativního hlediska. V povědomí nejširší veřejnosti možná stále přetrvávají představy či dokonce mýty o zaprášených, vlhkých a zatuchlých sklepech, plných starých a zbytečných či naopak mimořádně tajuplných papírů, jejichž studium je dopřáno jen vyvoleným.

Právě tyto představy však během akcí pořádaných při příležitosti Mezinárodního dne archivů berou za své – ať už jsou příchozí zájemci provázeni po moderních archivních depozitářích, splňujících přísná kritéria, anebo zavítají do studoven, kde je možné probírat se v tichosti písemnými památkami a poznávat jedinečné svědectví minulosti, ale během probíhajících akcí jim zde archiváři obvykle představí některé ze svých pokladů. Oslavy Mezinárodního dne archivů jsou tak mimořádnou příležitostí, jak se může široká veřejnost blíže seznámit s činností archivních institucí, o jejichž poslání nemá často žádné anebo jen slabé povědomí.

Mezinárodní den archivů vznikl rozhodnutím Mezinárodní archivní rady v roce 2007 u příležitosti 60. výročí existence této celosvětové organizace. Vzhledem k tomu, že Mezinárodní archivní rada byla založena roce 1948 v den, který nesl datum 9. června, byl pro svátek archivů vybrán právě tento termín. Poprvé si archivy připomněly svůj den v roce 2008 a od roku 2009 je slaven i v České republice.

Již počtvrté se tak nabízí příležitost navštívit archivy, prohlédnout si výstavy historických dokumentů, dovědět se něco o minulosti místního regionu, nechat se vtáhnout do archivní práce, podílet se na poznávání míst ze starých fotografií, zkusit si přečíst písmo na dokumentech starých stovky let anebo se s odvahou a úsměvem pustit do psaní husím brkem a skládání archivních kartonů. To jsou namátkou jen některé vybrané akce, které letos čekají na návštěvníky archivů v programu s názvem „Archiv – křižovatka mezi minulostí a přítomností“.

Akce u příležitosti Mezinárodního dne archivů pořádají jednotlivé archivy v celé České republice. Česká archivní společnost se pokusila informace o těchto akcích soustředit na jedno místo a nabídnout přehledný rozcestník pro veřejnost. Pro aktuální informace o vybrané akci je vhodné se informovat na webu příslušného archivu.